

Beskrivelse

over Lyseaaens Vasdrag
i Høle Præstegjeld Ryfylke Fogderi Stavanger Amt 1890

I Vassdragets naturlige Beskaffenhed

a) Hvor lang er elven?	a) ?
b) Nedslagsdistriktet?	b) 160 km ² .
c) Er Elvens løb stridt eller langsomt?	c) Fra Søen til Amtmandshølen ca. 150 meter gaar Elven stille. No. 1 og 2. Fra Amtmandshølen til Lysedalén over 3 km varierer fra No. 2-4.
d) Danner den Søer? Hvilke? Hvor store?	d) Nei.
e) Hvorledes er Elvebunden beskaffen ?	e) I den nedre Del Grus og tildels Sandbund; ovenfor Amtmandshølen stenete og tildels Fjeldbund. I den nedre Delen er Bunden lysere end længer op med Lysedalén.
f) Er Vandet klart eller urent ?	f) Klart til de fleste Tider, undtagen i Vaarflommen.
g) Har elven gode Gydepladse ? Disses udstrækning og beskaffenhed ?	g) Ja, der skal være adskillige gode Gydepladse paa flere Steder over 2 km.

II Hindringer for Laxens Opgang

a) Hvorlangt kan Laxen gaa i Hovedelven?	a) Til Lysedalén, ca. 4 km fra Søen.
b) Hvorlangt i enhver avf Bielvene?	b) I Tangenelven paa nordre Side af Hovedelven skal særlig Søørret gaa op ca. 2 km fra Søen.
c) Findes der nedenfor dette sted nogen Fos eller annen Hindring, der vanskeliggjør eller for nogen tid standser Laxens Opgang ?	c) Nei.
d) Hvor høit er det (de) Fald, der afskjærer Laxens videre Opgang?	d) Der findes ingen Fald, der afskjærer Fiskens Gang, men nedenfor Lysedalén begynder en stor Ur, der gaar langt op i Dalén, under denne Ur, gaar Elven saa det kun er ved større Flom Elven er synlig.
e) Er det praktikabelt at bringe Laxen længere op?	e) Nei
f) Hvorlangt kan den isaafald gaa?	f) -
g) Beskaffenheden af den derved indvundne Elvestrækning?	g) -

III Elvens Tidsforholde

- a) Naar begynder Laxen at gaa op i Vassdraget ?
- b) Naar ophører Opgangen ?
- c) Hvormeget tidligere sees Laxen i Vassdragets nederste Del end i dets øverste Del ?
- d) Fangsttidens Begyndelse, Kulminasjon og Ende ?
- e) Naar indtræffer Gydetiden ?
- f) Vides det, naar Laxyngelsen udvandrer ?
- g) Pleier der være mange Vinterstøinger, og naar udvandrer disse ?
- h) Naar pleier Elvens Flomtider at indtræffe ?
- i) Pleier der være Isgang ? Naar ? Voldsom ?

- a) *Først i Juni Mnd.*
- b) *Sidst i September og tildels først i Oktober.*
- c) *3-4 Dage alt efter Vandstanden.*
- d) *Midten af Juni, afhenger meget af Vandstanden i de enkelte aar.*
- e) *Som Regel først i Oktober.*
- f) *Nei, vel næppe iakttaget.*
- g) *Ikke mange, og udvandrer om Vaaren i Februar eller Marts.*
- h) *Vaarflom i Mai eller først i Juni.*
- i) *Ikke af Betydning, kan gaa nogle mindre Isflag om Vinteren naar Tøveir plutselig indtræder efter forudgaaende Kulde, men den er ikke voldsom.*

IV Fangstforholde

- a) Hvilke Fangstredskaber bruges, og hvilke ere de vigtigste ?
- b) De Fiskeberettiges Antal ?
- c) Hvormange af disse benytte sin Ret ?
- d) Er Elven skikket til Sportsfiskeri ?
- e) Er den, eller har den været bortleiet til Sports mænd ? For hvilken Sum ?

- a) *Slyenod (1), Præge (Lyster), kun lidet Stang i den nedre og Lyster i den øvre Del af Elven.*
- b) *15 Fiskeberettigede.*
- c) *Alle.*
- d) *Om ikke god saa dog anmærkes, der har været fisket Lax med Stang (Mark til Agn) af Vægt indtil 15 kg.*
- e) *Nei, saavidt vides ikke. Leien vilde blive meget billig, 50 - 100 kr. aarlig.*

V Laxemængden m. V.

- a) Inneholder Elven mest Lax eller Søørret ?
- b) Fangstens Størrelse i de sidste Aar ?
- c) Har den tidligere været større eller mindre ?
- d) Hvad antages være Aarsagen til Forøgelsen eller Formindskelsen ?
- e) Hvorledes anvendes Fangsten ?
- f) Salgsprisen ?

- a) *Kan ikke angives, antakelig mest p.t. Søørret. Før skulde den virkelige Lax være overveiende i Antal.*
- b) *Ca. 2-300 kg i de senere Aar, det er dog meget forskjelligt.*
- c) *Meget større. I 1860 fiskedes en Gang et Nodkast udenfor Elvemunding nær 200 større og mindre Fisk. Til enkelte Tider før og efter den Tid, kunde der naar Laxen gik op (ned?) ved Gaarden Nedrebø udtages af den benyttede Slyenod 15-20 Lax paa en Dag.*
- d) *Foruden Søfiske (Kilenod og Værp) antages Rovfiske i Elven med Slyenod og Lyster at være Grunden til Fiskenedgangen aftager i den senere Tid.*
- e) *Mest til Husbrug, anvendes som Røgelax og sælges enkelte Tider fersk.*
- f) *0,80 øre - 1 kr. pr. kg.*

VI Om andre Fiskearter end Lax og Søørret m.V.

- a) Hvilke andre Arter findes i Vassdraget ?
- b) Ere disse Gjenstand for Fangst ? Naar ? Hvor ? Hvorledes ? I hvilken Udstrækning ?
- c) Kan den i Elven forekommende Laxerace skjelles fra andre Laxeelver i Omegnen ? Hvorledes ?

- a) *Meget Aal, lidt Ferskvannsørret.*
- b) *Ganske lidt Ferskvannsørret, derimod aldeles ikke Aal.*
- c) *Nei, vel neppe iakttaget.*

VII Hvad Andet der antages at være af Interesse

Omstaaende Oplysninger om Lyseelven, har jeg fra en Mand, der have boet i Lysefjorden i 14 Aar. Jeg fik ikke Anledning til at besøge dette Vasdrag. Da adkomsten til Lysefjorden har været meget besværlig og Stedet ligger langt fra alminndelige Kommunikasjone, er det at befrygte at Fisket foregaa uden synderlig Kontrol med Hensyn til Fredning og Redskabenes Lovlighed. Om Elven egner sig til Sportsfiske, er meg ikke bekjendt, og det er desuden faa Sportsmænd som antagelig vil ta Ophold i en saa afsidesliggende Fjord.

Skulde videre Oplysninger om Vasdraget eller Fiskeforholdene ønskes, vil Henvendelse herom kunne ske til Daniel Pedersøn Nedrebø, Lysefjord pr. Stavanger.

*Joh. O. Simonnæs
1890*